

[Sápmi](#) 5.11.2015 klo 7:00

Ristenrauna Magga: "Sámegiela boarrásat eai leat dásseárvosaš sajádagas gieldda eará ássiiguin"

Ikte Helssegis lágiduvvon semináras ságastalle iešguđet kultuvrralaš duodážiin boahhti boarrásiid eallindilis ja dásseárvosašvuodas. Ristenrauna Magga máinnaša, ahte ávkkálaš sámiid ektui lei logaldallan, mas hupme divššáriid skuvlemis mánggakultuvrralaš olbmuid dikšumii.

ARVOKAS VANHUUS II:

MONINAISUUDELLA HYVINVOINTIA

KESKIVIIKKONA

4.11.2015

KANSALLISMUSEON AUDITORIO

MANNERHEIMINTIE 34, 00100 HELSINKI

OHJELMA

8:30	ILMOITTAUTUMINEN JA AAMUKAIVI	11:05	MONINAISUUS OSAKSI HOIVAPALVELUJA Hanna Rantala, Hamdi Moolim ja Ruth Franco, Käpyrinne ry
8:50	TERVETULOJA Annukka Hirvasvuopio-taitti, laulu Jukka Pekka Hapuoja, piano	11:25	VALTUUTETTUIJEN KYSELYTUOKIO Pirkko Mäkinen, Tasa-arvovaltuutettu Kirsi Pimiä, Yhdenvertaisuusvaltuutettu
9:00	AVAUSPUHEENVUORO Presidentti Tarja Halonen	12:00	VERKOSTOLOUNAS
9:15	IKÄIHMIESTEN MONINAISUUS KUNTIEN ASIAKIRJOISSA Sari Heikkinen, FT, Laurea-Ammattikorkeakoulu	13:00	"ERITYISKOHTELUA?": FORUM-TEATTERIESITYS MONINAISUUDEN KOHTAAMISESTA HOITOTYÖSSÄ Anni Pellikka, näyttelijä Viola Pekkanen, näyttelijä
9:45	MUSIIKKIESITYS Annukka Hirvasvuopio-taitti, laulu Jukka Pekka Hapuoja, piano	14:30	MITEN HUOMIOIN MONINAISUUDEN? Ristenrauna Magga, SámiSoster ry Maarit Eriksson, Helsingin Seniorisäätiö Sari Heikkinen, Laurea-Ammattikorkeakoulu Johanna Eronen, TIT, Gerontologian tutkimuskeskus, Jyväskylän yliopisto Tiina Hailla, Vanhustyön keskusliitto
10:00	SAAMENKIELISYYS JA MUISTISAIRAUS Heidi Eriksen, IT, Utjaoen kunta	15:10	PÄÄTÖSSANAT JA ELOISAA KOTIMATKAA
10:30	TAUKO		
10:45	KOKEMUSASIAINTUNTIJOINA SATEENKAARISENIORIT Salla-Maija Hakola, Seto ry		

Arvokas Vanhuus II: moninaisuudella hyvinvointia -seminára prográmma

Helssegis lágiduvvui ikte gaskavahku seminára, gos ságastalle mánggabealat servodagas ja mánggakultuvrralaš boarrásiid eallindilis.

Dáhpáhusa rabai presideanta Tarja Halonen. Eará sáhkavuoruin bukte ovdan earret eará seksuálalaš vehádagaide gulli boarrásiid áššiid, sisafárrejeddjiid áššiid ja sápmelaččaid áššiid. Ristenrauna Magga SámiSoster -searvvis lei mielde semináras. Magga muitala, ahte su lassin Heidi Eriksen logaldalai semináras sámegeielat boarrásiid bálvalusdárbbuin.

– Heidi Eriksen doalai sámiid sáhkavuoru ja son muitalii dan, maid dat mearkkaša, go sámegielat olmmoš dárbbáša daid bálvalusaid. Mo sáhtta geavvat nunai, ahte áibbas boastto bálvalusaid oažžu dahje eai oaččo bálvalusaid obanassiige. Eandaliige doaktára luhtte eai oaččo rivttes diagnosaid ja dat ii leat ihán ovttagardánis ášši diet, ahte lea sámegielat ja bálvalusat eai dien láhkai deaivva, Ristenrauna Magga dadjá.

Maid sámeguovllus galggašii skuvlet divššáriid sápmelaččaid dikšumii

Ristenrauna Magga Govva: Anneli Lappalainen / Yle Sápmi Magga máinnaša, ahte ávkkálaš maid sámiid ektui lei logaldallan, mas hupme divššáriid skuvlemis mánggakultuvrralaš olbmuid dikšumii.

– Mot dat, go leat mánggabealat olbmot, geat buktet dan árgabeaivái, dohko daid divššáriid bargui ja dat leat skuvlen divššáriid ja daid geat barget daiguin olbmuiiguin. Justa dan kultuvrralaš duogáža, makkár kultuvrralaš vierut leat maid galgá váldit vuhtii doppe.

– Dat lei vehá seammalágan go mii leat álggahan doppe Eanodagas daiguin boarrásiid bargiiguin. Ja doppe sáhtáši oažžut buriid vugiid mo dan skuvlejumi sáhtáši hukset bajás, Magga joatká.

Gažadedje vehádatáittardeaddji

Semináras oassálastiin lei maid vejolašvuhta jearadit dásseárvoáittardeaddji Pirkko Mäkinena ja ovttaveardásašvuodaáittardeaddji Kirsi Pimiä.

Ristenrauna Magga jearai áittardeddjiin, mo soai oaidniba vealaheapmin dan ahte sápmelaččat eai oaččo bálvalusaid iežaset gillii.

– Dat lei dakkár, ahte dat eaba jur háliidan vástidit juoidá konkrehtalaččaid, maid dat ferte bargat. Ja várra dás ferte sáddet daid váidalusaid- Ja vuosttažettiin son oinnii, ahte iibat sáhte ráđđehallat, ahte oččolii daid bálvalusaid, muhto mun gal dadjen, ahte dat gal ii leat oba vejolašge ráđđehallat álgit dieid, ahte mii leat oaidnán dan, ahte dat ii ovdan, go sápmelaččat ja gielddat ráđđehallet, ahte bálvalusaid galggašii oažžut sámegillii.

Ristenrauna Magga humai iežas sáhkavuorus das, mo son váldá mánggabealatvuoda vuhtii iežas barggus. Son muitalii eandalii das, mo sápmelaččat eai leat eará gieldda ássiiguin dásseárvosaš sajádagas, go sii eai oaččo sámegielat bálvalusaid.

